سبعة احرف در قرآن و فتوای امام (ع)

شاگرد: در روایت[1] هست که از حضرت می‌پرسند احادیث مختلفی از شما نقل شده است، حضرت می‌فرمایند «إنّ الْقُرْآنَ نَزَلَ عَلَى سَبْعَةِ أَحْرُفٍ وَ أَدْنَى مَا لِلْإِمَامِ أَنْ يُفْتِيَ عَلَى سَبْعَةِ وُجُوهٍ».

استاد: سند این روایت خوب است. دلالتش که هنگامه است. اتفاقا در اینجا می‌گویند احکام ما خمسه است، چطور حضرت می‌فرمایند «ادنی ما للامام ان یفتی علی سبعة وجوه»؟ می‌گویند ما احکام بیشتری هم داریم. خیلی جالب است. جالبی این روایت این است که سائل می‌گوید «ان الاحادیث یختلف»، حضرت چه جواب می‌دهند؟ «إنّ الْقُرْآنَ نَزَلَ عَلَى سَبْعَةِ أَحْرُفٍ وَ أَدْنَى مَا لِلْإِمَامِ أَنْ يُفْتِيَ عَلَى سَبْعَةِ وُجُوهٍ».

شاگرد: بعد می‌گویند «هذا عَطاؤُنا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسابٍ».

استاد: در خود کافی خود قرائت «هذا عطائنا» در السنه اهل بیت علیهم السلام چند جور آمده است. بحث آن را هم در کافی شروع کرده بودیم اما نشد که ادامه دهیم. «ادنی للامام» به چه معنا است؟ نوشته ای هم در فدکیه هست. خب بگویند «فللامام ان یفتی». مگر نمی‌گویند که قرآن «علی سبعه» است، خب چرا می‌گویند «ادنی ما للامام»؟ نسبت به این توضیحی در آن جا نوشته ام. یعنی این «ادنی»ای که امام علیه‌السلام می‌فرمایند منظور از «سبعه احرف»ی که نازل شده، هفت قرائت و هفت وجه نیست. ادانای آن این است. دارد زمینه‌ای را فراهم می‌کند برای میل‌اردها وجه. مثل ریشه درختی است که ولو از هفت بالا می‌رود اما این هفت سبب می‌شود که شاخ و برگها مفصل شود. ابوالفضل رازی کلامی دارد، می‌گوید اگر تمام امت اسلامی به تعداد نفراتشان قرائت ماثوره -بر فرض ثبوتا- داشته باشند، باز قرآن ظرفیتش را دارد؛ «ما نَفِدَتْ كَلِماتُ اللّهِ[2]».

شاگرد: این بیش از برداشت است. چون «و جعلنا من المتقین اماما» را «من المتقین اماما» می‌خوانند. بعد می‌گویند بر این حرف نازل شده است. نه اینکه به «للمتقین» نازل نشده، بلکه به «من المتقین» هم نازل شده است.

استاد: شیخ مفید در المسائل السرویه همین را می‌گویند. حدیث را مطرح می‌کنند؛ «کنتم خیر امة» «کنتم خیر ائمة». شیخ مفید می‌فرمایند این حدیث واحد است، چطور می‌توانیم اینگونه بگوییم؟ بعد می‌گویند ولا ینکر که دوبار نازل شده باشد. یعنی همان که متواتر هست که نازل شده .

والحمد لله رب العالمین

[1]الخصال، ج۲، ص: ۳۵۸؛ عن حمّاد بن عثمان قال: قلت لأبي عبد الله عليه السلام إنّ الأحاديث تختلف عنكم في هذا القمر؟ فقال إنّ القرآن نزل على سبعة أحرف وفي الإمام أن يفتي على سبعة وجوه بغير حساب، فما أعطاؤنا فامنن أو أمسك بغير حساب.

[2]لقمان۲۷

بازبینی #3
ایجاد شده 16 مارس 2024 17:57:26 توسط ... .
به روزرسانی شده 9 مه 2024 17:40:12 توسط ... .